

معاف از رزم یکی از انواع معافیت‌های خدمت سربازی است که افراد مشمول و سربازانی که به خدمت مشغول هستند به این وسیله می‌توانند از خدمت معاف شوند. معافیت‌های سربازی جزء تسهیلاتی است که سازمان نظام وظیفه برای برخی مشمولان در نظر گرفته است. معافیت‌های سربازی انواع گوناگونی دارند که با توجه به شرایط مشمولان به آن‌ها تعلق می‌گیرد.

معافیت از رزم نیز که مربوط به بخش معافیت‌های پزشکی است، به دو نوع معافیت از رزم دفترچه‌ای و معاف از رزم پادگانی تقسیم می‌شود. کسب معاف از رزم نیز مانند دیگر معافیت‌های سربازی نیازمند شرایط خاصی است. سازمان نظام وظیفه وظایف و شرایط متقاضیان معاف از رزم را مشخص کرده است. مشمولان نظام وظیفه‌ای که این شرایط را دارا هستند با سپری کردن مراحل قانونی و ارائه مدارک می‌توانند از این معافیت برخوردار شوند.

معافیت از رزم برای افرادی است که به دلیل بیماری نمی‌توانند کارهای سخت و دشوار رزمی دوره خدمت سربازی را انجام دهند. از سوی دیگر سازمان نظام وظیفه برای مشمولانی که خواهان دریافت این نوع معافیت هستند، وظایفی در نظر گرفته است.

افراد مشمول نظام وظیفه و سربازان در حین خدمت که در این زمینه سؤال دارند و نیازمند راهنمایی می‌باشند، می‌توانند با شماره‌گیری ۹۰۹۹۰۷۵۳۰۷ از راهنمایی‌های کارشناسان ایران تحصیل بهره‌مند گردند.

اهمیت اطلاع از شرایط معاف از رزم

سازمان نظام وظیفه براساس شرایط خاص زمینه معافیت از خدمت سربازی را برای مشمولان در نظر گرفته است. معاف از رزم یکی از انواع معافیت‌های خدمت سربازی است که در زیرمجموعه معافیت پزشکی قرار می‌گیرد.

البته باید در نظر داشت که معافیت پزشکی و معافیت از رزم تفاوت‌های با هم دارند. همان‌طور که از نام معاف از رزم پیدا است، مشمولان خدمت سربازی به خاطر مشکلات جسمی و یا روحی نمی‌توانند بعضی از امور رزمی را انجام دهند و این باعث می‌شود از انجام دادن برخی از خدمات رزمی معاف شوند.

بنابراین این نوع معافیت به معنای معافیت دائم نبوده و باید سربازان دوران سربازی خود را به پایان برسانند.

اما زمانی که شدت بیماری مشمولان به حدی باشد که نتوانند به خدمت سربازی بروند و وظایف خود را به درستی انجام دهند، می‌توانند معافیت پزشکی دریافت کنند و از خدمت به صورت دائم و یا موقت معاف شوند.

مشمولان خدمت سربازی ابتدا باید با مراجعه به دفاتر پلیس + ۱۰ نسب به خرید دفترچه اعزام و ثبت نام اقدام کنند. در مرحله بعد معاینات پزشکی آغاز می‌شود.

برای دریافت معافیت رزمی باید نوع بیماری و شدت آن تشخیص داده شود که این کار بر عهده پزشک معتمد می‌باشد. چنانچه پزشک در معاینات خود تشخیص دهد که مشمولی دارای بیماری است، می‌تواند بدون رضایت فرد فرآیند کمیسیون پزشکی برای معاف از رزم شدن را آغاز کند.

همچنین افرادی که به دنبال [ایست خدمتی تحصیلی](#) هستند نیز می‌توانند برای دریافت مشاوره با ما در ایران تحصیل در ارتباط باشند.



معاف از رزم چیست

irantahsil.org

شرایط دریافت معافیت از رزم

همان‌طور که در بالا اشاره شد، معاف از رزم زیرمجموعه معافیت پزشکی است. مشمولان براساس نوع و شدت بیماری که به تأیید پزشک معتمد می‌رسد، می‌توانند از معافیت رزمی، معافیت موقت و یا دائم برخوردار شوند. شرایط دریافت معافیت از رزم، مختلف است. طبق ماده ۳۹ سازمان نظام وظیفه مشمولان براساس سلامت روحی و جسمی به چهار دسته تقسیم می‌شوند:

- مشمولان سالم: پزشک در معاینات اولیه که از مشمولان به عمل می‌آورد، تشخیص می‌دهد که به لحاظ روحی و جسمی سالم هستند. بنابراین این افراد می‌توانند دوران سربازی خود را به طور معمولی پشت سر بگذارند.

- افراد دارای بیماری خفیف: در صورتی که پزشک در معاینات اولیه تشخیص دهد که فردی دارای بیماری با علائم خفیف است و یا نقص عضوی دارد که نمی تواند مدت نظام وظیفه خود را به صورت معمولی طی کند، وی را از انجام دادن خدمات رزمی معاف می کند. در این صورت فرد شرایط معاف از رزم را دریافت کرده و باید مراحل بعدی را برای معافیت از خدمات رزمی پیگیری کند. این مشمولین دوران سربازی خود را سپری می کنند اما از انجام کارهای رزمی معاف هستند.

- افراد دارای بیماری های قابل درمان: بعضی اوقات مشمولان به خاطر بیماری تحت درمان هستند و نمی توانند به طور موقت وظایف خدمت سربازی را انجام دهند. در این صورت فرد مشمول از معافیت پزشکی موقت استفاده می کند.

- افراد دارای بیماری های مقاوم به درمان: اگر مشمولی دارای بیماری شدید و یا نقص عضوی باشد و نتواند وظایف مربوط به خدمت سربازی را به انجام برساند، به طور دائم از سربازی معاف می شود.

به طور کلی اگر فرد توانایی انجام فعالیت های روزمره را دارد اما به دلیل بیماری قادر به انجام کارهای جسمی نباشد، شرایط معاف از رزم را دارد. در دوران خدمت وظیفه نیز کارهای سبک بر عهده این افراد گذاشته می شود تا از بروز آسیب های جسمی و روحی در فرد مشمول جلوگیری شود.

بر اساس ماده واحده سازمان نظام وظیفه افراد دارای بیماری خفیف از انجام برخی خدمات رزمی معاف می شوند



انواع معافیت از رزم

معافیت از رزم به دو نوع معاف از رزم دفترچه‌ای و معاف از رزم پادگانی تقسیم می‌شود. مشمولان نظام وظیفه برای دریافت انواع معاف از رزم باید شرایط آن را دارا باشند.

- معاف از رزم دفترچه‌ای: بسیاری از مشمولین خدمت سربازی با این نوع از انواع معاف از رزم آشنایی دارند. معاف از رزم دفترچه‌ای که در دفترچه اعزام و برگ سفید سربازی ذکر شده، همان معافیتی است که توسط پزشک معتمد سازمان نظام وظیفه تشخیص داده می‌شود و به تأیید شورای پزشکی این سازمان می‌رسد. دریافت این نوع از معافیت سربازی پس از تکمیل دفترچه و قبل از اعزام و طی سه مرحله صورت می‌گیرد.

- معاف از رزم پادگانی: این نوع از معافیت در دفترچه اعزام به خدمت ذکر نشده است و با معاینه پزشک در پادگان تشخیص داده می‌شود. برخی از مشمولان حین خدمت سربازی دچار بیماری‌های جسمی و روحی می‌شوند و توانایی انجام خدمات رزمی ندارند. این افراد می‌توانند معافیت از رزم پادگانی دریافت کنند.

بنابراین وقتی فردی حین خدمت دچار عارضه‌ای شد که قبل از اعزام به سربازی، این بیماری در دفترچه ذکر نشده بود و توسط پزشک نیز تشخیص داده نشده بود، حتماً می‌بایست به پزشک یگان خود مراجعه کند.

امکان دارد پزشک پس از بررسی علائم بیماری تشخیص دهد که فرد مشمول نباید برخی از امور رزمی و سخت را انجام دهد. به این صورت معاف از رزم پادگانی به فرد مشمول تعلق می‌گیرد.

نحوه اخذ معافیت از رزم

مشمولان نظام وظیفه برای دریافت معافیت از رزم باید مراحل آن را طی کنند. نحوه اخذ معافیت از رزم شبیه دریافت معافیت پزشکی است. مشمولانی که شرایط دریافت معافیت از رزم را دارا هستند با طی کردن مراحل می‌توانند نسبت به دریافت این نوع معافیت اقدام کنند.

مراحل اخذ معاف از رزم دفترچه‌ای

- مشمولان با مراجعه به یکی از دفاتر پلیس + ۱۰ نسبت به خرید دفترچه اعزام به خدمت و تکمیل آن اقدام کرده.
- سپس به پزشک معتمد نظام وظیفه مراجعه کرده تا معاینات جسمی و روحی فرد انجام گیرد.

- فرد مشمول می‌بایست مدارک خود را برای دریافت معافیت پزشکی سربازی به همراه برگه معاینه پزشک به دفاتر پلیس + ۱۰ ارائه دهد تا درخواست فرد برای دریافت معافیت در سامانه نظام وظیفه ناجا ثبت گردد.
- چند روز پس از ثبت درخواست در سامانه نظام وظیفه، دعوت‌نامه‌ای برای فرد ارسال می‌شود تا در بیمارستان مدنظر در زمان مشخص شده حاضر شود و تحت معاینه قرار گیرد.
- پس از اینکه بیماری فرد مشمول در شورای پزشکی بیمارستان مورد تأیید قرار گرفت، دعوت‌نامه‌ای برای فرد ارسال می‌شود مبنی بر اینکه فرد باید در شورای پزشکی نظام وظیفه حضور یابد.
- اگر شورای نظام وظیفه بیماری مشمول را تأیید کند، فرد معاف از رزم دفترچه‌ای دریافت کرده و از انجام برخی امور رزمی معاف می‌شود.

مراحل دریافت معاف از رزم پادگانی

- فرد مشمولی که حین خدمت سربازی دچار عارضه شده است ابتدا باید به بهداری محل خدمت خود مراجعه کند تا بیماری وی ثبت شود.
- بهداری یگان نامه‌ای که نشان دهنده بیماری فرد است به وی می‌دهد.
- فرد بیمار با در دست داشتن این نامه به بیمارستان مشخص شده مراجعه می‌کند و تشکیل پرونده می‌دهد.
- سپس فرد باید در جلسه شورای پزشکی شرکت کند و تأییدیه پزشک دریافت کند.
- فرد مشمول می‌بایست نظر نهایی شورا را به یگان خدمتی خود تحویل دهد.



بیماری های معاف از رزم

اگر مشمولی بخواهد از معافیت رزم دفترچه ای و یا پادگانی استفاده کند، می بایست شرایط یکی از بیماری های معاف از رزم را دارا باشد که در آیین نامه نظام وظیفه مشخص شده است. این بیماری ها به دو دسته بیماری های جسمی و روحی تقسیم می شوند:

بیماری های جسمی: افرادی که دارای بیماری جسمی بوده و معافیت از رزم دریافت می کنند، از انجام برخی کارهای رزمی و سخت با توجه به نوع بیماری معاف می شوند اما طول دوره آموزشی، تقسیم یگانی، ساعت کار و نحوه نگهداری آنها با دیگران تفاوتی ندارد. معمولاً این نوع معافیت از رزم در آینده شغلی فرد تأثیر نخواهد داشت. در استخدام های دولتی نیز جز استخدام در ارگان های نظامی اثر منفی نمی گذارد.

البته باید در نظر داشت ارگان های دولتی در استخدام این افراد به نوع بیماری آنها توجه می کنند. برای مثال آموزش و پرورش افراد معاف از رزم به خاطر بیماری های چشمی را استخدام نمی کند در حالی که

ممکن است بانک با استخدام این افراد مشکل داشته باشد. همچنین سازمان آتش‌نشانی که ارگان عملیاتی است و هلال احمر مشمولان معاف از رزم را استخدام نمی‌کنند.

این افراد از امتیازاتی برخوردار خواهند شد که شامل موارد زیر است:

- معافیت از رژه، مانورهای اردوگاهی و نظامی
- معافیت از انجام کارهای رزمی و سخت
- معافیت از تیراندازی و حضور در میدان تیر
- امکان روز برگ شدن
- انجام دادن امور اداری

بیماری‌های روحی: معاف از رزم براساس بیماری‌های روحی به نام معافیت گروه ب شناخته می‌شود. مشمولینی که در این گروه قرار می‌گیرند علاوه بر برخورداری از امتیازات سربازان معاف از رزم به خاطر بیماری جسمی که در بالا ذکر شد، از امتیازات زیر نیز برخوردار می‌شوند:

- تقسیم‌بندی بومی در یگان خدمتی
- معافیت از نگهداری با اسلحه
- معافیت از گشت و نگهداری شبانه
- معافیت از انجام کارهای سنگین
- امکان گرفتن انتقالی در حین انجام وظیفه
- امکان برخورداری از روز برگ شدن

افراد مشمولی که معافیت از رزم دریافت می‌کنند، از امتیازاتی برخوردار می‌شوند

در مورد استخدام افرادی که این نوع معافیت را دریافت کرده‌اند، حساسیت بیشتری وجود دارد. استخدام در ارگان‌های دولتی نیازمند تأیید سلامت روان این افراد است و امکان استخدام در ارگان‌های نظامی وجود ندارد.

مشمولینی که معافیت از رزم براساس بیماری روحی و جسمی دریافت کرده‌اند، در گرفتن گواهینامه محدودیتی دارند که به بیماری‌های اعصاب و روان و چشم مربوط می‌شود.



فهرست بیماری‌های معاف از رزم

همان‌طور که ذکر شد افرادی که دارای بیماری و یا نقص عضوی می‌باشند که به تأیید پزشک معتمد نظام وظیفه رسیده، می‌توانند معافیت از رزم دریافت کنند. این افراد پس از دریافت تأییدیه پزشک می‌توانند

درخواست خود را از طریق مراجع مربوطه پیگیری کنند. بیماری‌های مختلفی باعث دریافت این معافیت می‌شوند که در زیر فهرست بیماری‌های معاف از رزم بیان شده است:

- بیماری‌های عمومی: بیماری‌های عمومی مثل چاقی و یا لاغری مفرط که انجام برخی از امور را از فرد سلب می‌کنند جزء شرایط دریافت معافیت از رزم می‌باشند.
- بیماری‌های پوستی: بیماری‌هایی مانند آگزماها و یا عرق کردن دست‌ها برای مشمولینی که دچار این عارضه هستند، معافیت از خدمات رزمی را به همراه خواهد داشت.
- بیماری‌های مربوط به غدد: غده‌های مترشحه داخلی مثل غدد تیروئیدی که دارای مشکل بوده و امکان درمان آن وجود دارد، شرایط معافیت از رزم را فراهم می‌آورد.
- بیماری‌های اعصاب و روان: افرادی که دچار بیماری‌های اعصاب و روان نظیر اختلالات خلقی به صورت خفیف می‌باشند، می‌توانند نسبت به دریافت معافیت سربازی اعصاب و روان اقدام نمایند.
- بیماری‌های مرتبط با مغز و اعصاب: کسانی که از بیماری‌های مغز و اعصاب در موارد ضعیف‌تر رنج می‌برند، می‌توانند معاف از رزم شوند.
- بیماری‌های استخوانی و مربوط به اسکلت بدن: بیماری‌هایی مانند انحراف ستون فقرات در حالتی خفیف باشد، باعث دریافت معافیت می‌شود.
- بیماری‌های ریوی: تغییر شکل مادرزادی قفسه سینه بدون داشتن اختلال تنفسی و قلبی باعث معافیت از خدمات رزمی می‌شود.
- بیماری‌های گوارشی: بیماری‌های گوارشی نظیر آسالاژی که عمل شده و بدون عارضه باشند.
- بیماری‌های دستگاه تناسلی: مثلاً انسداد ادراری به صورت یک طرفه و خفیف باعث معافیت از رزم می‌گردد.

- بیماری‌های فک و دندان: در صورت ناهنجاری‌های استخوانی و اسکلتی فک، فرد معافیت دریافت می‌کند.
- بیماری‌های قلبی: افرادی که بیماری مادرزادی قلب، عمل شده و یا نشده هستند، بدون عارضه و یا اختلال در عملکرد، از خدمات رزمی معاف می‌شوند.
- بیماری‌های مرتبط با گوش، حلق و بینی: فقدان کامل شنوایی یک طرفه به صورت مادرزادی و یا اکتسابی باعث کسب معافیت رزمی می‌شود.
- بیماری‌های عفونی: افرادی که بیماری سل داشته و بهبود یافته‌اند.
- بیماری‌های بافت همبند و روماتولوژی: کسانی که بیماری‌هایی مانند نقرس کاذب و یا هیپراورسمی دارند از خدمت رزم معاف می‌شوند.
- بیماری‌های چشمی: مشمولین با هیپرومتروپی ۳ تا ۶ دیوپتر هر کدام از چشم‌ها می‌توانند معافیت از رزم دریافت کنند.
- بیماری‌های مرتبط با خون: در بیماری‌های خونی مانند کم خونی که با دارو قابل درمان هستند، می‌توان برای دریافت معافیت از رزم اقدام کرد.

وظایف سربازان معاف از رزم

نحوه خدمت و وظایف سربازانی که معاف از رزم می‌شوند با سایر مشمولان نظام وظیفه تفاوت دارد. این افراد در پادگان‌های محل خدمت خود مثل سایر سربازان کارهای سخت و یدی انجام نمی‌دهند و باید در یگان خود کارهای دیگری مانند امور اداری و دفتری را انجام دهند. مهمترین وظایف سربازان دارای معافیت از رزم شامل موارد زیر است:

- انجام کارهای اداری و دفتری: انجام امور اداری و دفتری رایج‌ترین وظیفه است و به تمام مشمولانی که معاف از رزم دریافت می‌کنند، محول می‌شود.
 - انجام کارهای رایانه‌ای: مشمولان معاف از رزم اگر تخصصی در امور کامپیوتری داشته باشند، می‌توانند در این بخش خدمت کنند.
 - نگهداری دادن: مشمولانی که معاف از رزم هستند در صورت داشتن شرایط می‌توانند نگهداری بدهند. نگهداری دادن نباید باعث شود که بیماری این افراد تشدید شود.
 - انجام کارهای خدماتی: سربازانی که معاف از رزم می‌شوند در امور خدماتی مانند کار در آشپزخانه، نظافت، آبدارچی، راننده و کار در نانوایی به خدمت گرفته می‌شوند.
- این وظایف از اصلی‌ترین وظایف سربازان معاف از رزم می‌باشد البته معافیت‌های رزمی و نوع وظایف محوله به سربازان براساس نوع بیماری آن‌ها متفاوت است.

خلاصه مقاله معاف از رزم

یکی از دغدغه‌های اصلی پسران بعد از رسیدن به ۱۸ سالگی، اعزام به خدمت سربازی است. یکی از تسهیلاتی که سازمان نظام وظیفه برای مشمولین در نظر گرفته است معافیت پزشکی می‌باشد. **معاف از رزم** جزء معافیت‌های پزشکی است که دو نوع است.

گاهی اوقات برخی از مشمولین زمان اعزام به خدمت به خاطر بعضی بیماری‌های جسمی و روحی براساس تأیید پزشک و شورای پزشکی معاف از خدمت رزم می‌شوند که به آن معافیت از رزم دفترچه‌ای گفته می‌شود. بعضی دیگر نیز حین انجام خدمت سربازی دچار عارضه شده و با تأیید پزشک یگان، معافیت از خدمات رزمی دریافت می‌کنند که به آن معافیت از رزم پادگانی می‌گویند.

مشمولین برای دریافت معافیت از رزم باید یکی از شروط بیماری‌هایی که در مقاله به آن‌ها اشاره شد را دارا باشند و با طی مراحل که بیان شد، این معافیت را دریافت کنند. نحوه خدمت و وظایف این افراد با دیگر مشمولین تفاوت دارد. این افراد از انجام امور رزمی خاصی که باعث تشدید بیماری آن‌ها می‌شود، معاف می‌شوند و وظایفی مانند انجام امور اداری و دفتری، انجام امور کامپیوتری، نگهداری دادن و کارهای خدماتی به آن‌ها محول می‌شود. همچنین در مورد آینده شغلی و استخدام این افراد مواردی را باید در نظر داشت.

